

فراوانی انتی ژنهای اصلی سیستم RH (D, E, C, c, e) و فنوتیپ آن در اهداکنندگان خون شهرستان قزوین به منظور تهیه فایل اهداکنندگان نادر

دکتر مهدی آزاد

خلاصه طرح:

گروه های خونی ABO و RH اولین بار توسط کارل لنداشتاینر در سال های ۱۹۰۰ و ۱۹۴۰ توصیف شده است و این امر خدمت بزرگی در ایجاد بانک خون و انتقال خون بوده است. تاکنون بیش از ۱۹ سیستم گروه خونی بایش از ۲۰۰ انتی ژن شناسایی شده است. با مطالعه های سرولوژیک و از طریق فنوتیپ و فراوانی ژنهای سیستم Rh، صرفاً میتوان ژنوتیپ Rh یک فرد را استنباط نمود، اما در حقیقت تعیین ژنوتیپ دقیق Rh افراد بدون آنالیز DNA و مطالعه های خانوادگی، تقریباً غیر ممکن است. موارد معدودی از عدم تطابق نتایج سرولوژیک و مولکولی وجود دارد که ممکن است یک مخاطره انتقال خون تلقی شود. مطالعه گروه خونی به علت نقش آن در ژنتیک، ژنتیک جمعیت، تزریق خون، پزشکی قانونی و همچنین در ارتباط با برخی از بیماری ها از اهمیت ویژه ای برخوردار است. سیستم RH یکی از مهمترین سیستم های گروه خونی از لحاظ بالینی پس از سیستم ABO است. این سیستم دارای حداقل ۵۰ انتی ژن گروه خونی است و مهمترین و شایعترین آنها ۵ انتی ژن D, C, E, c, e میباشد و انتی ژن D ایمونوژن ترین این انتی ژن هاست. اهمیت بالینی این انتی ژن ها از آن جهت است که اگر به افراد فاقد یک یا چند انتی ژن، گلبول قرمز انتی ژن مثبت تزریق شود، با احتمال بالا منجر به لایز گلبول قرمز میشود. در مورد انتی ژن D، افرادی که فاقد آنتی ژن D هستند، آنتی بادی D را تولید و در صورتی که با این آنتی ژن روبه رو شوند باعث واکنش انتقال خون همولیتیک (HTR) و یا در گلوبولهای قرمز جنین باعث (HDN) میشود. به همین علت RH در اهداکنندگان خون و مادران تعیین میشود. به منظور سهولت دستیابی به فراورده های خونی سازگار برای افراد نیازمند و به ویژه آنتی ژن منفی، اولین قدم آگاهی از درصد فراوانی آنتی ژن های مذکور در جمعیت اهدا کنندگان و قدم دوم تاسیس بانک سلولهای انتی ژن منفی است. مطالعه ها نشان میدهد که توزیع گروه های خونی RH و ABO در میان ملل و نژاد و نواحی جغرافیایی مختلف متفاوت است. هدف عمده مراکز انتقال خون، تهیه مناسب اجزای خون مورد نیاز بیماران میباشد. بنابراین گروه خونی و شناسایی آن در راس کارهای روتین این مرکز قرار دارد. در این مطالعه، فراوانی گروه های خونی RH و در واقع سرواییدمیولوژی آن در جمعیت اهدا کنندگان خون شهرستان قزوین مورد بررسی و آزمون و خطا گرفت.